

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

ฉบับที่ ๒/๒๕๕๓

เรื่อง หลักเกณฑ์มาตรฐานการควบคุมกิจการสักผิวหนัง
การเจาะหู หรือเจาะอวัยวะอื่น

โดยที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๓/๒๕๕๓ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๓) ได้กำหนดให้ “การประกอบกิจการการสักผิวหนัง การเจาะหูหรืออวัยวะอื่น” เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสุขลักษณะของกิจการฯ ดังกล่าวคณะกรรมการสาธารณสุขอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๓) (๔) จึงออกคำแนะนำไว้ ดังนี้

(๑) กรณีที่ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดมีการประกอบกิจการการสักผิวหนังการเจาะหู หรือเจาะอวัยวะอื่น ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้กิจการฯ ดังกล่าวเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นได้ตามมาตรา ๓๒ (๑)

(๒) กระทรวงสาธารณสุขไม่สนับสนุนให้นำวัตถุแปลกปลอมใด ๆ เข้าไว้ในร่างกาย เพราะจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของตนเอง ดังนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นจึงควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าใจถึงอันตรายที่อาจเกิดจากการดังกล่าว และการเลือกใช้วัสดุต่างๆ ที่จะใช้กับร่างกาย ตลอดจนการดูแลหลังการรับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการและผู้ให้บริการตระหนักถึงความปลอดภัยและมีส่วนในการรับผิดชอบร่วมกันต่ออันตรายที่อาจเกิดจากการกระทำนั้นๆ ด้วย

(๓) ในการควบคุมดูแลกิจการดังกล่าว ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐานด้านสุขลักษณะ ให้ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามความเหมาะสมได้ดังนี้

๓.๑) จัดสถานที่และสภาพแวดล้อมในสถานประกอบการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

๓.๒) ผู้ให้บริการต้องมีสุขอนามัยที่ดี ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำ สบู่ เช็ดให้แห้งด้วยผ้าที่สะอาด และใส่ถุงมืออย่างทางการแพทย์ที่ปราศจากเชื้อทุกครั้งก่อนการให้บริการ

๓.๓) ทำความสะอาดผิวหนังในบริเวณที่สักหรือเจาะและบริเวณรอบๆ ของผู้รับบริการด้วยแอลกอฮอล์ชนิดเอทิลที่มีความเข้มข้น ๗๐% อย่างน้อย ๒ ครั้ง

๓.๔) เข็มและภาชนะบรรจุที่ใช้สำหรับผู้รับบริการแต่ละคนควรใช้ครั้งเดียวทิ้ง และต้องผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อ มีการเก็บ การบรรจุแบบปราศจากเชื้อ หากเข็มและภาชนะบรรจุยังไม่ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อให้นำไปต้มในน้ำเดือดอย่างน้อย ๒๐ นาที

๓.๕) ทำความสะอาดเครื่องมือ อุปกรณ์ โดยผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อ ดังนี้

๓.๕.๑) เข็มชนิดใช้ซ้ำและอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกับเข็ม เมื่อใช้แล้วให้แช่น้ำยาไลโซลที่มีความเข้มข้น ๒% อย่างน้อย ๓๐ นาที แล้วนำขึ้นใส่ตะกร้าโปร่งฉีดน้ำล้างให้สะอาด ในกรณีเป็นเข็มมีรู ให้ฉีดน้ำผ่านรูเข็มหลายๆ ครั้งจนสะอาด นำไปต้มในน้ำเดือดอย่างน้อย ๒๐ นาที

๓.๕.๒) ให้ทำความสะอาดเครื่องมือ อุปกรณ์อื่นๆ ด้วยน้ำสะอาดแล้วเช็ดด้วยแอลกอฮอล์ชนิดเอทิลที่มีความเข้มข้น ๗๐ % หรือใช้วิธีการอื่น เช่น ต้ม นึ่ง อบ เป็นต้น

๓.๖) วัสดุหรืออุปกรณ์ที่นำมาสักหรือเจาะใส่ตามอวัยวะต่างๆ ให้เป็นวัสดุที่ไม่ทำปฏิกิริยากับร่างกาย เช่น เหล็กไร้สนิม ทองคำ เป็นต้น และห้ามใช้วัสดุที่เป็นโลหะชุบหรือวัสดุที่ทำให้เกิดการระคายเคืองหรือการอักเสบได้

๓.๗) สีที่ใช้ในการสักบนผิวหนังต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย

๓.๘) ผู้ให้บริการต้องมีใบรับรองแพทย์ตามหลักเกณฑ์การตรวจสุขภาพประจำปีซึ่งออกให้ไม่เกิน ๓ เดือน ก่อนยื่นขอใบอนุญาต

๓.๙) เข็มและภาชนะบรรจุวัคซีนใช้ครั้งเดียวทิ้ง เมื่อใช้แล้วให้ทิ้งในภาชนะซึ่งเป็นโลหะ หรือพลาสติกอย่างหนามีฝาปิดมิดชิด เมื่อใกล้จะเต็มให้เติมน้ำยาไลโซลที่มีความเข้มข้น ๒% หรือสารละลายแคลเซียมไฮโปคลอไรต์ ที่มีความเข้มข้น ๐.๐๕% จนท่วมเข็มและภาชนะบรรจุวัคซีนทั้งหมด ปิดฝาให้แน่น แล้วนำไปกำจัดตามข้อกำหนดของท้องถิ่น

๓.๑๐) ให้ผู้บริการผ่านการอบรมเรื่องการป้องกันและการทำลายเชื้อโดยสถานบริการสาธารณสุขของราชการส่วนท้องถิ่นหรือของรัฐ

๓.๑๑) ให้ผู้ประกอบกิจการติดประกาศเตือนผู้มาใช้บริการที่มีโรคประจำตัวเช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคโลหิตไหลไม่หยุด โรคลมชัก โรคเบาหวาน เป็นต้น ไม่ควรใช้บริการสักผิวหนัง การเจาะหู หรือเจาะอวัยวะอื่น และให้ติดประกาศคำแนะนำในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณผิวหนังของอวัยวะที่สักหรือเจาะด้วย

(๔) ผู้ที่ประกอบกิจการดังกล่าวในลักษณะที่เป็นการค้าต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการต่อราชการส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้กิจการการสักผิวหนัง การเจาะหูหรือเจาะอวัยวะอื่น เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้น ส่วนผู้ประกอบการที่มีได้ทำในลักษณะที่เป็นการค้าก็ไม่ต้องขออนุญาต แต่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๓

(ลงชื่อ) มงคล ณ สงขลา

(นายมงคล ณ สงขลา)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประธานคณะกรรมการสาธารณสุข